

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) โดยการวิเคราะห์สถานการณ์การพยาบาลเจ้าของไข้ในหอผู้ป่วยหนักกุมารเวชกรรม 2 โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาประกอบด้วย

1. พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยหนักกุมารเวชกรรม 2 โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยไม่รวมผู้ศึกษา ได้แก่ หัวหน้าหอผู้ป่วย 1 คน พยาบาลประจำการ จำนวน 13 คน โดยการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาในประชากรทั้งหมด
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลเจ้าของไข้ของหอผู้ป่วย ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ได้แก่
 - 2.1 เวชระเบียนของผู้ป่วยประกอบด้วย บันทึกทางการแพทย์ แบบรวบรวมข้อมูลผู้ป่วย เมื่อเข้ารับการรักษาและบันทึกแผนการจำหน่าย
 - 2.2 ตารางการขึ้นปฏิบัติงาน
 - 2.3 บันทึกการมอบหมายพยาบาลเจ้าของไข้
 - 2.4 ป้ายชื่อพยาบาลเจ้าของไข้
 - 2.5 โครงการพยาบาลเจ้าของไข้
 - 2.6 เอกสารการทบทวนกระบวนการดูแลผู้ป่วย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

1. แนวคำถามที่ใช้สำหรับการสัมภาษณ์รายบุคคลสำหรับสัมภาษณ์หัวหน้าหอผู้ป่วย และแนวคำถามสำหรับสนทนากลุ่มของพยาบาลวิชาชีพ แบบกึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย

ส่วนที่ 2 แนวคำถามเกี่ยวกับการพยาบาลเจ้าของไข้ที่ผู้ศึกษาสร้างจากแนวคิดรูปแบบหน่วยงานในการพยาบาลเจ้าของไข้ของ มาแรม และคณะ (Marram et al., 1974) ที่ประกอบด้วย การจัดองค์การในการพยาบาลเจ้าของไข้ การจัดตารางปฏิบัติงาน การมอบหมายงาน การจัดการในเวรเพื่อความต่อเนื่องในการดูแลผู้ป่วย การคัดเลือกผู้ป่วย ลักษณะเฉพาะของการพยาบาลเจ้าของไข้ในองค์การ และปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการพยาบาลเจ้าของไข้

2. เครื่องบันทึกเสียง สำหรับบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แนวคำถามที่ใช้สำหรับการสัมภาษณ์รายบุคคลและการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการพยาบาลเจ้าของไข้ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเองโดยศึกษาจากแนวคิด รูปแบบหน่วยงานในการพยาบาลเจ้าของไข้ของ มาแรม และคณะ (Marram et al., 1974) และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ที่มีคุณวุฒิและมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพยาบาลเจ้าของไข้ ได้แก่ อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พยาบาลที่ศึกษาเกี่ยวกับการพยาบาลเจ้าของไข้และปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยที่ใช้การพยาบาลเจ้าของไข้ สังกัดกลุ่มการพยาบาลโรงพยาบาลนครพิงค์ และผู้บริหารทางการพยาบาลผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ตรวจสอบเนื้อหาพิจารณา ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) ความชัดเจนของคำถาม (clarity) ความเหมาะสมของคำถาม (appropriateness) และความเหมาะสมของการจัดลำดับคำถาม (sequence the questions) รวมทั้งความถูกต้องของภาษาที่ใช้ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำไปใช้

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มประชากร

ผู้ศึกษาจัดทำหนังสือผ่านคณะกรรมการจริยธรรม คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคณะกรรมการจริยธรรมคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เพื่อพิจารณาและอนุมัติ หลังจากนั้นจึงแจ้งพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยหนักกุมารเวชกรรม 2 เพื่ออธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีดำเนินการ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และผู้ศึกษาได้ทำหนังสือเพื่อทราบถึงความสมัครใจในการเข้าร่วมการศึกษาและชี้แจงให้กลุ่มประชากรทราบว่าสามารถตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษาค้างไว้โดยไม่มีผลต่อผู้เข้าร่วมในการศึกษาแต่อย่างใด ข้อมูลทุกอย่างถือเป็นความลับและจะนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาเท่านั้น ผลการศึกษาจะนำเสนอในภาพรวม และสามารถแจ้งขอยุติการเข้าร่วมการศึกษาเมื่อใดก็ได้โดยไม่ต้องมีเหตุผลหรือคำอธิบายใดๆ ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานแต่อย่างใด

ขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองภายหลังจากการได้รับการรับรองจริยธรรมแล้ว ตามขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมพร้อมของผู้ศึกษาในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาเตรียมตนเองในระยะก่อนทำการศึกษาดังนี้

1.1 ด้านเนื้อหา ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรม แนวคิดที่เกี่ยวกับการพยาบาลเจ้าของไข้ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาให้ครอบคลุมทุกประเด็น และเป็นแนวทางในการสร้างคำถาม รวมทั้งเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษา

1.2 ด้านระเบียบวิธีการศึกษาผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยได้ศึกษาขั้นตอน เทคนิคและวิธีการสัมภาษณ์จากการทบทวนเอกสาร ตำรา และเข้ารับฟังการบรรยายเรื่อง การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จัดโดยสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. การรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองดังนี้

2.1 ผู้ศึกษาทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เสนอต่อคณบดีคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการขออนุญาตรวบรวมข้อมูล

2.2 เมื่อได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูล ผู้ศึกษาเข้าพบหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และหัวหน้างานการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขั้นตอนการศึกษา

2.3 ผู้ศึกษาเข้าพบหัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยหนักกุมารเวชกรรม 2 โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินการศึกษา และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

2.4 ผู้ศึกษาเข้าพบกลุ่มประชากรแต่ละรายเพื่อนัดหมายในการรวบรวมข้อมูล โดยขออนุญาตนัดหมายการสนทนากลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มและขออนุญาตนัดหมายในการสัมภาษณ์หัวหน้าหอผู้ป่วยหลังจากการสนทนากลุ่มสุดท้ายเสร็จสิ้น

2.5 ผู้ศึกษาเข้าพบกลุ่มประชากรตามเวลาที่ได้นัดหมายเพื่อทำการรวบรวมข้อมูลในการวิเคราะห์สถานการณ์ตามแนวคิดการพยาบาลเจ้าของไข้ ดังนี้

2.5.1 การสนทนากลุ่มเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดองค์กรในการพยาบาลเจ้าของไข้ การจัดตารางปฏิบัติงาน การมอบหมายงาน การจัดการในเวรเพื่อความต่อเนื่องในการดูแล

ผู้ป่วย การคัดเลือกผู้ป่วย ลักษณะเฉพาะของการพยาบาลเจ้าของไข้ในองค์กร และปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพยาบาลเจ้าของไข้ โดยมีพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยหนักกุมารเวชกรรม 2 โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่จำนวนทั้งหมด 13 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน 2 กลุ่ม และกลุ่มละ 5 คน จำนวน 1 กลุ่ม โดยก่อนการสนทนากลุ่มในแต่ละครั้งผู้ศึกษาได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการสนทนากลุ่มและขออนุญาตบันทึกเสียงและจดบันทึก และข้อตกลงในการใช้เวลาในการสนทนากลุ่มคือ ไม่เกิน 60 นาที จากนั้นดำเนินการสนทนากลุ่มตามแนวคำถามเกี่ยวกับการพยาบาลเจ้าของไข้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ข้อมูลได้อย่างอิสระตามความคิดเห็นและประสบการณ์ และหลังจากสิ้นสุดการสนทนากลุ่มในคำถามแต่ละข้อ ผู้ศึกษากล่าวทบทวนข้อมูลหรือประเด็นสำคัญเพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่ตรงกันกับผู้ร่วมสนทนาและกล่าวขอบคุณก่อนจบการสนทนากลุ่มการสนทนากลุ่มทั้งหมดใช้เวลา 50-60 นาที

2.5.2 ดำเนินการสัมภาษณ์หัวหน้าหอผู้ป่วยตามเวลาที่นัดหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดองค์กรในการพยาบาลเจ้าของไข้ การจัดการปฏิบัติงาน การมอบหมายงาน การจัดการในเวรเพื่อความต่อเนื่องในการดูแลผู้ป่วย การคัดเลือกผู้ป่วย ลักษณะเฉพาะของการพยาบาลเจ้าของไข้ในองค์กร และปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการพยาบาลเจ้าของไข้ โดยแจ้งวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ และขออนุญาตบันทึกเสียงและจดบันทึก จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวคำถามเกี่ยวกับการพยาบาลเจ้าของไข้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามได้อย่างอิสระตามความคิดเห็นและประสบการณ์ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ทั้งหมด 60 นาที และหลังจากสิ้นสุดการสัมภาษณ์ในคำถามแต่ละข้อ ผู้ศึกษากล่าวทบทวนข้อมูลหรือประเด็นสำคัญเพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่ตรงกันกับผู้ถูกสัมภาษณ์ และกล่าวขอบคุณก่อนจบการสัมภาษณ์

2.6 เมื่อเสร็จสิ้นการสนทนากลุ่มแต่ละครั้ง ผู้ศึกษาทำการถอดเทปอย่างละเอียดและทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อทำความเข้าใจกับข้อมูลที่ได้ หากพบว่าข้อมูลประเด็นใดที่ได้ไม่ครบถ้วน ไม่ชัดเจนหรือไม่สมบูรณ์ จึงนำกลับไปสอบถามผู้ให้ข้อมูลและศึกษาจากเอกสารเพิ่มเติมอีกครั้งจนได้ข้อมูลที่ครบถ้วน มีความหมายชัดเจนสมบูรณ์

2.7 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารดังนี้

2.7.1 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดองค์กรในการพยาบาลเจ้าของไข้จาก โครงการพยาบาลเจ้าของไข้ เวชระเบียนผู้ป่วย และบันทึกทางการแพทย์

2.7.2 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการการปฏิบัติงาน จากตารางการปฏิบัติงานของหอผู้ป่วยในเดือนปัจจุบันที่ทำการศึกษา

2.7.3 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมอบหมายงาน จากสมุดมอบหมายงานประจำวันของหอผู้ป่วย บันทึกการมอบหมายพยาบาลเจ้าของไข้ และโครงการพยาบาลเจ้าของไข้

2.7.4 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดการในเวรเพื่อความต่อเนื่องในการดูแลผู้ป่วย
จากบันทึกทางการแพทย์แบบรวบรวมข้อมูลผู้ป่วยเมื่อได้รับการรักษาและบันทึกแผนการจำหน่าย

2.7.5 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการคัดเลือกผู้ป่วย จากบันทึกการมอบหมายพยาบาล
เจ้าของไข้

2.7.6 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของการพยาบาลเจ้าของไข้ในองค์กร
จากเอกสารการทบทวนกระบวนการขณะดูแลผู้ป่วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติความถี่และร้อยละ
2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มนำมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา
3. ข้อมูลที่ได้จากเอกสารนำมาจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์เนื้อหา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved